

Remissvar Ju2021/03004 med syftet att undersöka:

-en skärpt och mer effektiv straffrättslig reglering mot brott i kriminella nätverk, särskilt i fråga om brott med kopplingar till kriminella uppgörelser

-en skärpt straffrättslig reaktion mot narkotikaförsäljning och mot dem som involverar unga i kriminalitet samt

-en presumtion för häktning när allvarliga brott, såsom rån, grov misshandel och grov utpressning, begås inom ramen för kriminella nätverk

lämnar utredningen, *Gängbrottsligheten* betänkandet *Skärpta straff mot brott i kriminella nätverk* (SOU 2021:68).

Remissinstansen SNPF ser nedan sammanställning som viktig i beaktande i relation till betänkandet:

Under straffskärpningspunkten 8.2.3 om försvårande omständigheter bör beaktas den kapprustingstrend som kan återspeglas efter användandet av skjutvapen i brottslig gärning, särskilt i miljöer med kriminella nätverk eller gäng. Studier visar på att bevapning ökar med skjutningar och ses som epidemisk varför användande av skjutvapen bör ses som försvårande omständighet vilket föreslås under 8.6.4. Den effekt som skjutningarna ger och att de sker i offentligheten skapar inte bara en uppåtgående trend med fler vapenbrott utan har även i sin karaktär en större inverkan på områden och dess invånare och bör således kopplas till försvårande omständighet med tanke på dessa effekter.

Som adderande till denna punkt kan lyftas den miljö vari vapenbrotten ofta sker, dvs i närhet till eller på narkotikaförsäljningsplatser. Att endast lyfta fram *utsatta områden* skapar en försening kopplad till polisens arbete att definiera och följa upp de socioekonomiskt utsatta områdena. Det finns skjutvapenvåld och narkotikamarknader utanför dessa områden och i termer av utveckling verkar skjutvapenvåldet och narkotikamarknader förekomma klassificering av utsatthet.

Att använda platserna som försvårande omständighet kan styrkas med den forskning som finns på området med överlappande mönster av narkotikamarknader, gängkriminalitet och våld. Då tillhörandet till kriminella nätverk eller gäng i praktiken kan anses som en punkt upp till diskussion mellan polis och försvarare i rätten är platsen var brottet skett inte en punkt för diskussion utan lätt att etablera. Med denna vinkling på gängkriminaliteten låter man brottsligheten själv avgöra vilka områden

som är aktuella som gängområde och som därmed ligger till grund för straffskärpning. De brott som sker inom områden utan koppling till gängkriminalitet blir snarare här avgränsningsproblematiken men som samtidigt normativt kanske kan påverka till mindre brott i dessa brottskoncentrerade områden. Då skjutvapenvåldet beskrivs i både forskning och betänkandet som samhällspåverkande och som maktutövning med en tendens av ökad likgiltighet finns det all anledning att fokusera på de platser som är värst utsatta för både narkotikahandel och skjutvapenvåld, oavsett tillhörande utsatta områden eller ej.

Relationen till gator och torg är väsentlig och anses vara väl avvägd dock kan tillföras att de områden med mest skjutningar och värst narkotikamarknader ofta också saknar medel och sociala kontrollmekanismer som familj, skola och informell kontroll och samhörighet att väga upp för de problem som finns varför dess områden är särskilt exponerade och grova brott inom dessa områden skulle behöva ses som värre.

SNPF välkomnar förslaget rörande försäljning av narkotika och de tillhörande skärpningar av straff och fokus på unga. Som tillägg kan lyftas den koppling som amerikansk forskning funnit mellan försäljning av narkotika i unga år och efterkommande bärande av vapen. Det är således av högsta vikt att de unga som dras in i narkotikaförsäljning tidigt får de insatser och konsekvenser som medför ett stopp från den (gäng-) kriminella banan.

Som tillägg till de straffskärpningar som föreslås bör även straffvärdeslistan ses över och skärpas till eftersom inkomster från narkotika är viktig för de olika nätverken. Även möjligheten att förverka tillgångar borde stärkas. Förslagen innebär även att bevisbördan på polisen kan komma att växa då exempelvis *försäljning* av narkotika ger transaktionsmomentet större utrymme och brottsmodus kan komma att ändras med lagstiftningen.

/

SNPF, Stockholm 2021-11-29